Основи на споразумението FATCA. Проблеми и практически насоки

Иван Антонов *– главен юрисконсулт, дирекция СИДДО, ЦУ на НАП*

Светлана Стоилова *– старши консултант, Ърнст и Янг България ЕООД*

29 януари 2014 г.

EY
Building a better working world

Теми:

1. Същност, общи принципи и модели на FATCA споразумение
2. Преглед на FATCA споразумението - основни задължения, които възникват за финансовите институции
3. Преглед на процеса на преговори, водени от българска страна
4. Проблеми и практически насоки
5. Влияние на FATCA върху законодателството на ЕС и Common Reporting Standard (CRS) на ОИСР

Същност и общи принципи на FATCA

- Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA) или Акт за спазване на данъчното законодателство във връзка със задгранични сметки е приет от Американския Конгрес на 18.03.2010 г., като част от Hiring Incentives to Restore Employment (HIRE) Act.
- FATCA не съществува като самостоятелен закон, а е част от Вътрешния приходен кодекс на САЩ - нова глава 4 (секции 1471 – 1474).
- На 17.01.2013 г. Департаментът по финанси на САЩ публикува финална версия на регламент, с който окончателно са приети разпоредбите на FATCA.

Същност и общи принципи на FATCA - продължение

- Анализ на американските данъчни власти е показал сериозна необходимост от вземането на мерки срещу **укриването на данъци**, посредством използването на офшорни сметки и недекларирането на доходи с източник в чужбина.

- Основната цел на FATCA е да даде възможност на американските данъчни власти да се борят с трансграничните злоупотреби на американски лица, които имат сметки и финансови активи в чужбина.

- Тази цел ще бъде постигната с изграждането на глобална **система за автоматичен обмен на информация**, която налага задължение на всички чуждестранни финансови институции да предоставят информация на американските данъчни служби (IRS) за всички сметки на американски данъкоплатци или на чуждестранни дружества, които са собственост на американски данъкоплатци.

- FATCA ще създаде множество **нови задължения** на всички чуждестранни финансови институции, които искат да бъдат квалифицирани като „**участващи**“.

- Чуждестранните финансовите институции, които не вземат участие в FATCA, ще бъдат облагани с 30 % данък при източника в САЩ, което ще затрудни изключително оперирането им на американските пазари.

Прилагане на FATCA

Разпоредбите на FATCA могат да бъдат приложени по два различни начина:

1) Чрез сключване на индивидуални споразумения за сътрудничество между чуждестранните финансови институции и IRS; или

2) Чрез сключване на междуправителствено споразумение между САЩ и съответната чуждестранна юрисдикция.

Първоначалната идея на FATCA е чуждестранните финансови институции да сключват **индивидуални споразумения за сътрудничество с IRS**, на базата на които да предоставят директно информация относно финансовите сметки, притежавани от американски лица.

Модел на индивидуално споразумение за сътрудничество между чуждестранните финансови институции и IRS е публикуван на **29.10.2013 г.** (Notice 2013-69).

Основните задължения на чуждестранните финансови институции

В хипотезата на пряко сътрудничество с IRS чуждестранните финансови институции ще трябва:

1. да съберат информация, която е необходима да бъде установено кои сметки се квалифицират като американски сметки;

2. да въведат правила и процедури за анализ при идентифицирането на американски данъкоплатци (комплексна проверка), които са разработени от IRS;

3. веднъж годишно да предоставят информация директно на IRS по отношение на американските сметки;

4. да сътрудничат на IRS при всяко запитване за допълнителна информация относно такива сметки;

5. да удържат 30% данък при източника в полза на САЩ на определени плащания към финансови институции, които не участват в FATCA или отказват съдействие и разкриване на информация;

6. след определен период от време да закрият т.нар. „несъответстващи сметки“.

Основните задължения на чуждестранните финансови институции - продължение

- Този подход би създал значителни затруднения на финансовите институции, както в процеса на преговори и взаимодействие с IRS, така и по отношение на две изключително чувствителни теми – разкриването на банкова информация и защитата на лични данни.
- Европейският съюз започва диалог със САЩ, в резултат на което е постигнато споразумение за **алтернативен подход** при имплементирането на FATCA, който да се основава на **административно сътрудничество** между данъчните администрации.
- На 07.02.2012 **г.** в Общо изявление САЩ, Германия, Франция, Испания, Италия и Великобритания декларират своите намерения за едно по-тясно сътрудничество в борбата срещу международното отклонение от данъчно облагане и за създаването на **междуправителствен подход** при прилагане разпоредбите на FATCA.

Модели на FATCA споразумение

- На 26.07.2012 г. Американският департамент по финанси публикува **Модел на междуправителствено споразумение за насърчаване спазването на данъчното законодателство и въвеждането в действие на** FATCA.
- Това междуправителствено споразумение е известно като **Модел** 1.
- Разработено е от американските данъчни власти в тясно сътрудничество с пет държави-членки на ЕС – Германия, Великобритания, Испания, Италия и Франция.
- Съгласно този междуправителствен подход, чуждестранните финансови институции ще изпълнят задълженията си по FATCA, предоставяйки информация на данъчната администрация, където са установени, която от своя страна ще я предостави на САЩ по линия на автоматичния обмен на информация.

Модели на FATCA споразумение - продължение

- Модел 1 FATCA споразумение – реципрочна и нереципрочна версия
- Модел 1 FATCA споразумение без клауза за обмен на информация - нереципрочна версия
- Модел 2 FATCA споразумение - нереципрочна версия
- Модел 2 FATCA споразумение без клауза за обмен на информация - нереципрочна версия

Наличието на клауза за обмен на информация в съответствие с последната версия на чл. 26 от Модела на СИДДО на ОИСР е съществена предпоставка за сключване на междуправителствено FATCA споразумение и реципрочното получаване на информация от страна на САЩ.

- Спогодба за избягване на двойното данъчно облагане (СИДДО)
- Двустранна спогодба за обмен на информация
- Многостранна спогодба за обмен на информация

Как ще работи FATCA?

Модел 1 – автоматичен обмен на информация между данъчните администрации

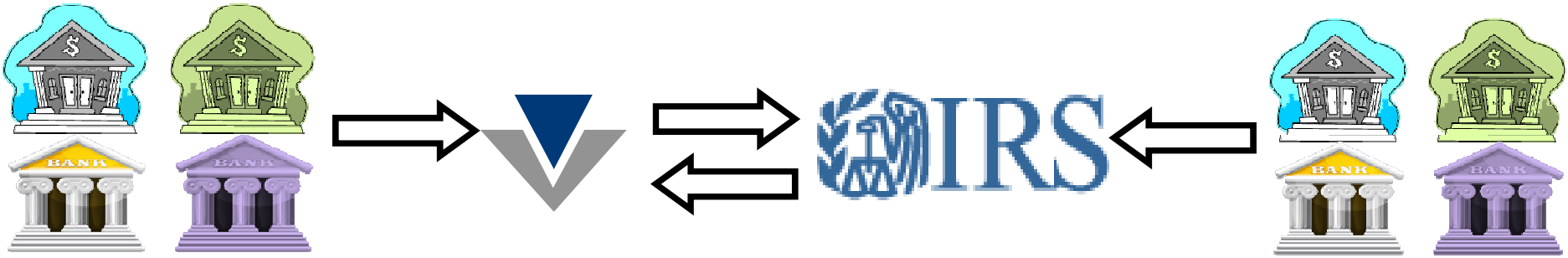

Модел 2 – автоматичен обмен на информация между финансовите институции и IRS

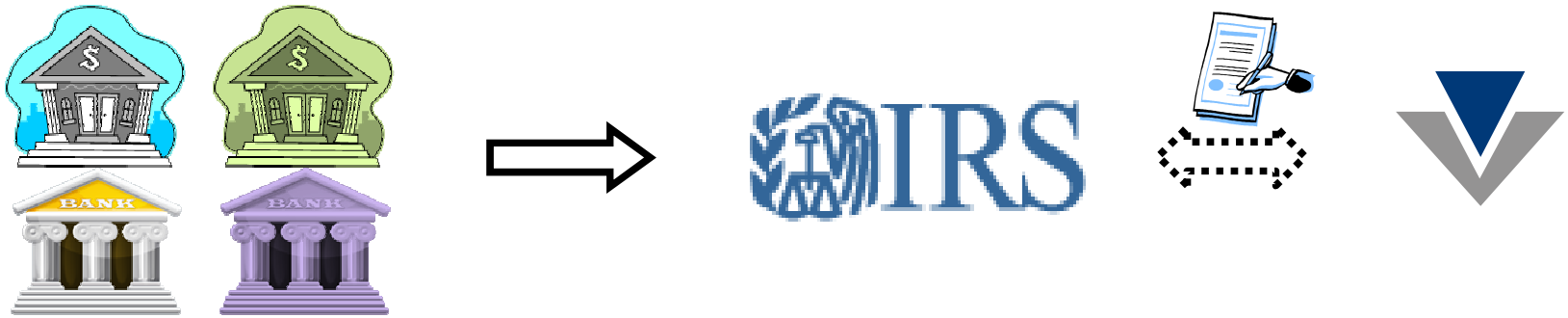

Съдържание на FATCA споразумението: Модел 1

Преамбюл

Чл. 1 Определения

Чл. 2 Задължения за събиране и обмен на информация по отношение на сметки, за които се предоставя информация

Чл. 3 Време и начин на обмен на информация

Чл. 4 Приложение на FATCA към финансовите институции на другата договаряща държава

Чл. 5 Сътрудничество при спазване на законодателството и принудително изпълнение

Съдържание на FATCA споразумението: Модел 1 - продължение

Чл. 6 Взаимен ангажимент за насърчаване на ефективния обмен на информация и прозрачността

Чл. 7 Последователност при прилагането на FATCA към партньорските юрисдикции

Чл. 8 Консултации и изменения

Чл. 9 Приложения

Чл. 10 Срок на Споразумението

ПРИЛОЖЕНИЕ 1 - Процедури по комплексна проверка

ПРИЛОЖЕНИЕ 2 – Освободени притежатели и сметки

Преглед на FATCA споразумението

„**Финансова институция**" означава попечителска институция, депозитарна институция, инвестиционно образувание или определена застрахователна компания.

„**Българска финансова институция**" означава:

(i) всяка финансова институция, която е местно лице на България, с изключение на всеки клон на такава финансова институция, който е установен извън България, и

(ii) всеки клон на финансова институция, която не е местно лице на България, ако такъв клон е установен в България.

„**Американска сметка, за която се предоставя информация**" означава финансова сметка, поддържана от предоставяща информация българска финансова институция и с титуляр от едно или повече определени американски лица или от неамериканско образувание с едно или повече контролиращи лица, които са определени американски лица.

Преглед на FATCA споразумението - продължение

„**Американско лице**" означава:

1) американски **гражданин** или **местно** физическо **лице**,

2) **гражданско дружество** или **корпорация**, организирана в САЩ или съгласно законите на САЩ или на всеки съответен щат,

3) **тръст**; ако:

(i) съд в Съединените щати би имал правомощия съгласно приложимия закон да издава разпореждания или решения по всички съществени въпроси относно управлението на тръста, и

(ii) едно или повече американски лица имат правомощията да контролират всички съществени решения на тръста

4) **наследство** от гражданин или местно лице на Съединените щати.

„**Определено американско лице**" обхваща горното понятие, но добавя определени изключения

(напр. корпорация, чиито акции се търгуват на установен пазар, други дружества от групата на тази корпорация, определени банки, тръстове за инвестиция в недвижимо имущество, регулирани инвестиционни компании, общи тръстови фондове, изброени в Кодекса за вътрешни приходи на САЩ и др.)

Основни задължения

Договарящите държави се задължават да си обменят веднъж годишно на автоматична база информация относно финансовите сметки на лица от съответната друга държава.

Информацията, която следва да се **събира и предоставя от финансовите институции** включва следните елементи:

1) **името, адрес** и американския данъчен идентификационен номер (**ДИН**) на всяко американско лице, което е притежател на сметка, и на всяко неамериканско образувание, което има американски контролиращи лица;

2) номера на сметката (или функционалния еквивалент, ако липсва номер на сметката);

3) името и идентификационния номер на предоставящата информация финансова институция;

4) наличност по сметката или стойността към края на съответната календарна година или друг подходящ период, за който се предоставя информация или, ако сметката е била закрита по време на годината, към момента на закриването;

5) общата брутна сума на реализираните доходи.

Основни задължения - продължение

Всяка предоставяща информация финансова институция ще се счита за **спазваща законодателството и неподлежаща на облагане с данък** при източника съгласно раздел 1471 от Кодекса за вътрешни приходи на САЩ, **ако**:

1) извършва **комплексна проверка** за американски сметки и **предоставя** информацията на съответната данъчна администрация в срок

2) **предоставя** името на всяка неучастваща финансова институция и общата сума на плащанията към нея, извършени през 2015 г. и 2016 г.

3) извършила е необходимата **регистрация** в IRS

4) ако финансовата институция действа като квалифициран посредник или платец (гражданско дружество или тръст), удържащ данък (съгласно Кодекса за вътрешни приходи на САЩ), да **удържа 30 процента** от всяко плащане към всяка неучастваща финансова институция, което е с източник в САЩ и върху което се удържа данък, или,

5) ако не отговаря на условия по т. 4, да **предоставя** информация на всеки пряк платец, която се изисква, за да се осъществи удържането и предоставянето на информация относно такова плащане.

Време и начин на обмен на информация

Първата година, за която ще бъде обменяна автоматично информация е 2014 г., като това ще стане най-късно на 30 септември 2015 г.

Информацията ще бъде обменяна в срок до девет месеца от края на календарната година, за която информацията се отнася.

Всички участници ще обменят информацията по електронен път => изграждане на нови или допълване/промяна на съществуващите ИТ системи.

Формат за предоставяне на информацията – структуриран .xml файл.

Канал за обмен на информацията – двустръпково криптиране – на ниво съобщение и на ниво пренос на данните.

Преговори за сключване на FATCA споразумение

- С протоколно решение на Министерски съвет от 09.01.2013 г. е одобрен проект на двустранно реципрочно споразумение за прилагането на FATCA.
- Упълномощаване от Министъра на финансите за водене на преговори за сключване на FATCA споразумение.
- Превод на Модел 1 FATCA споразумението
- 04.2013 г. - осъществен контакт с Департамента по финанси на САЩ
- 08.2013 г. - изпратени въпроси относно тълкуването и прилагането на FATCA споразумението
- 12.2013 г. - напомняне и изпратен превод на последната версия на FATCA споразумението

FATCA:
За кого какви проблеми възникват?

► Предизвикателства

- Конфликт с разпоредбите на вътрешното законодателство
- Липса на свободен технически и кадрови ресурс
- Висока цена за въвеждане на политики и процедури
- Пренастройване на ИТ системите
- Обучение на персонала
- Комуникация с клиентите
- Риск от налагане на санкции
- Репутационен риск

► Засегнати страни

Вътре в организацията

- **Данъчен отдел**
- **Отдел операции**
- **Риск / Вътрешен контрол / Одит**
- **Правен отдел**
- **Служители във фронт офисите**
- **Мениджъри, отговарящи за връзките с клиентите**
- **ИТ отдел**
- **Маркетинг и продажби**

Извън организацията

- **Съществуващи и бъдещи клиенти**
- **Контрагенти**
- **Национална агенция за приходите**
- **IRS**

Има ли начин да се заобиколи FATCA?

Мисията е възможна! Но как точно?

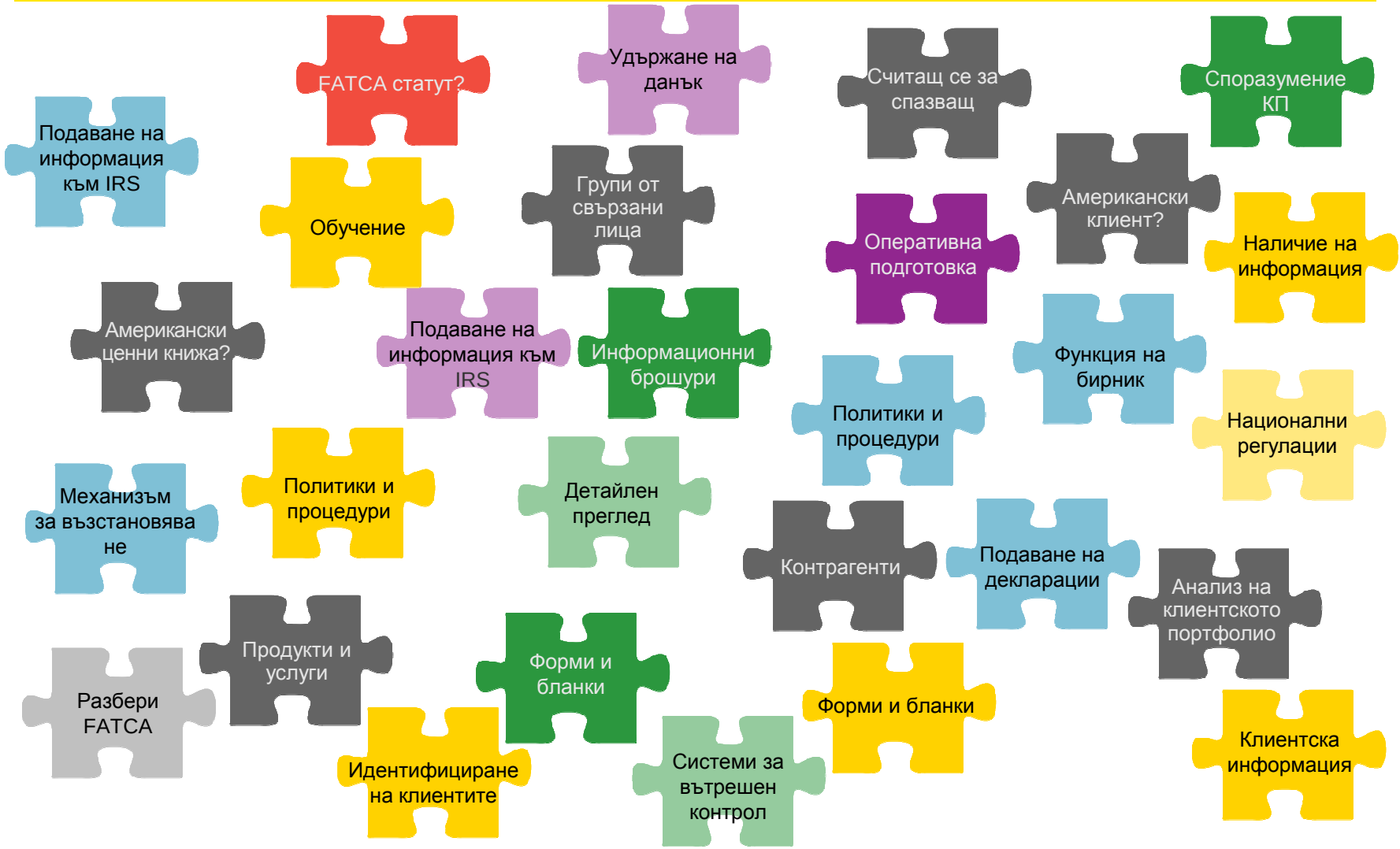

Мисията е възможна! Но как точно? - продължение

Три неща, които ще направят живота Ви по-лек

- Създаване на организация, стратегия и екип, които да се занимават с проблемите на FATCA в дългосрочен план
- Наемане на външни доставчици на услуги, които да поемат част от тежестта
- Използване на инфраструктурата, въведена във връзка с други проекти (напр. във връзка с Директивата за спестяванията)

Влияние на FATCA – ЕС и ОИСР

FATCA оказа глобален стимул за развитието на борбата срещу укриването на данъци, генерира **международна политическа воля** за справянето с този проблем и превърна темата за автоматичния обмен на информация в една от най-дискутираните на международно ниво.

Непосредствено след обявяване на Модела на FATCA споразумение, стартираха различни паралелни инициативи в тази посока.

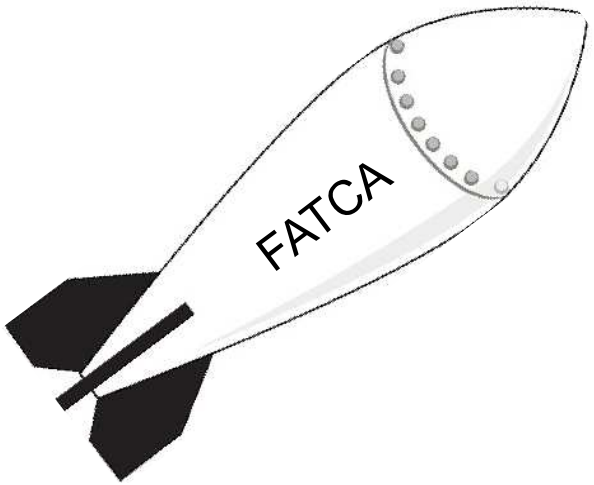

Common Reporting Standard

FATCA

Директива 2011/16/ЕС

Common Reporting Standard (CRS) на ОИСР

ОИСР стартира своя глобална инициатива по създаването на общ и международно признат стандарт за автоматичен обмен на финансова информация

CRS до голяма степен е базиран на FATCA, като двата проекта са изключително взаимосвързани и до голяма степен взаимозаместими, както като правна рамка, така и на техническо ниво.

Работна група 10 на ОИСР, 16-18.10.2013 г., Париж - постигнат е консенсус по основните документи, съставляващи CRS:

- Модел на Споразумение между компетентните органи (Competent Authority Agreement или CAA) - регламентира задълженията за обмен на информация между данъчните власти и придава правнозадължителна сила на Общия стандарт за предоставяне на информация
- Общ стандарт за предоставяне на информация (CRS) - съдържа задълженията по комплексна проверка на финансовите сметки и предоставяне на информация от страна на финансовите институции, както и дефиниции на основните понятия

Common Reporting Standard (CRS) на ОИСР

- Моделът на Споразумение между компетентните органи (CAA) и Общия стандарт за предоставяне на информация (CRS) са почти завършени от ОИСР и се очаква да бъдат представени за окончателно приемане от министрите на финансите на Г20 през февруари 2014 г.

- Коментар на CRS се очаква да бъде завършен на по-късен етап, вероятно след средата на 2014 г.

- Обобщение:

- Модел на двустранен международен договор
- Полага основите на глобален стандарт за автоматичен обмен на финансова информация
- Базиран на принципите и текстовете на FATCA
- Подкрепен от множество юрисдикции

Влияние на ниво ЕС

- **ЕС – пионер в автоматичния обмен на информация**
- **Директива 2003/48/ЕО** от 3 юни 2003 година относно данъчното облагане на доходи от спестявания под формата на лихвени плащания **(Директива за спестяванията)**
- **Директива 2011/16/ЕС** на Съвета от 15 февруари 2011 г. относно административното сътрудничество в областта на данъчното облагане и за отмяна на Директива 77/799/ЕИО **(Директива за административно сътрудничество).**
- **Клауза за най-облагодетелствана нация** - член 19 на Директива 2011/16/ЕС
- *„Ако държава-членка предоставя по-широко сътрудничество на трета държава от сътрудничеството, предвидено в настоящата директива, тази държава-членка не може да отказва същото по-широко сътрудничество на никоя друга държава-членка, която желае да установи такова по-широко взаимно сътрудничество с тази държава-членка.“*

Директива 2011/16/ЕС

- Действащата директива предвижда задължителен обмен на наличната информация за 5 категории доходи
- На 11.06.2013 г. Европейската комисия прави предложение за изменение на Директивата с добавянето на нови категории доходи, повлияни от FATCA
- В следващите месеци са проведени множество дискусии, както на политическо, така и на техническо ниво - широко съгласие между държавите-членки, че ЕС трябва да работи паралелно с ОИСР по разработването на глобалния стандарт
- Активно участие в дискусиите на ОИСР, както и **инкорпорирането** на глобалния стандарт в Директивата, възможно най-бързо след като бъде финализиран
- 26.11.2013 г. - ново предложение за изменение на Директивата, в съответствие с CRS.

Директива 2011/16/ЕС - продължение

- Новото предложение за изменение на Директивата е фокусирано не върху доходите, а върху финансовите сметки.

- Информация ще бъде обменяна по отношение на определените финансови сметки, които са поддържани от финансовите институции, като в допълнение ще бъде предоставяна информация за доходите, които са генерирани от съответната сметка, както и наличността по сметката.

- Съществените моменти в предложението за изменение на Директивата са основно два:

1) създаване на нова ал. 3а към чл. 8 относно автоматичния обмен на финансова информация, и

2) създаване на специално Приложение към Директивата, в което са описани процедурите по комплексна проверка и дефинирани основните понятия.

- Първата точка представлява адаптиране на сърцевината на CAA споразумението на ОИСР, докато втората обхваща общия стандарт CRS.

Съществуващи формати за автоматичен обмен на информация

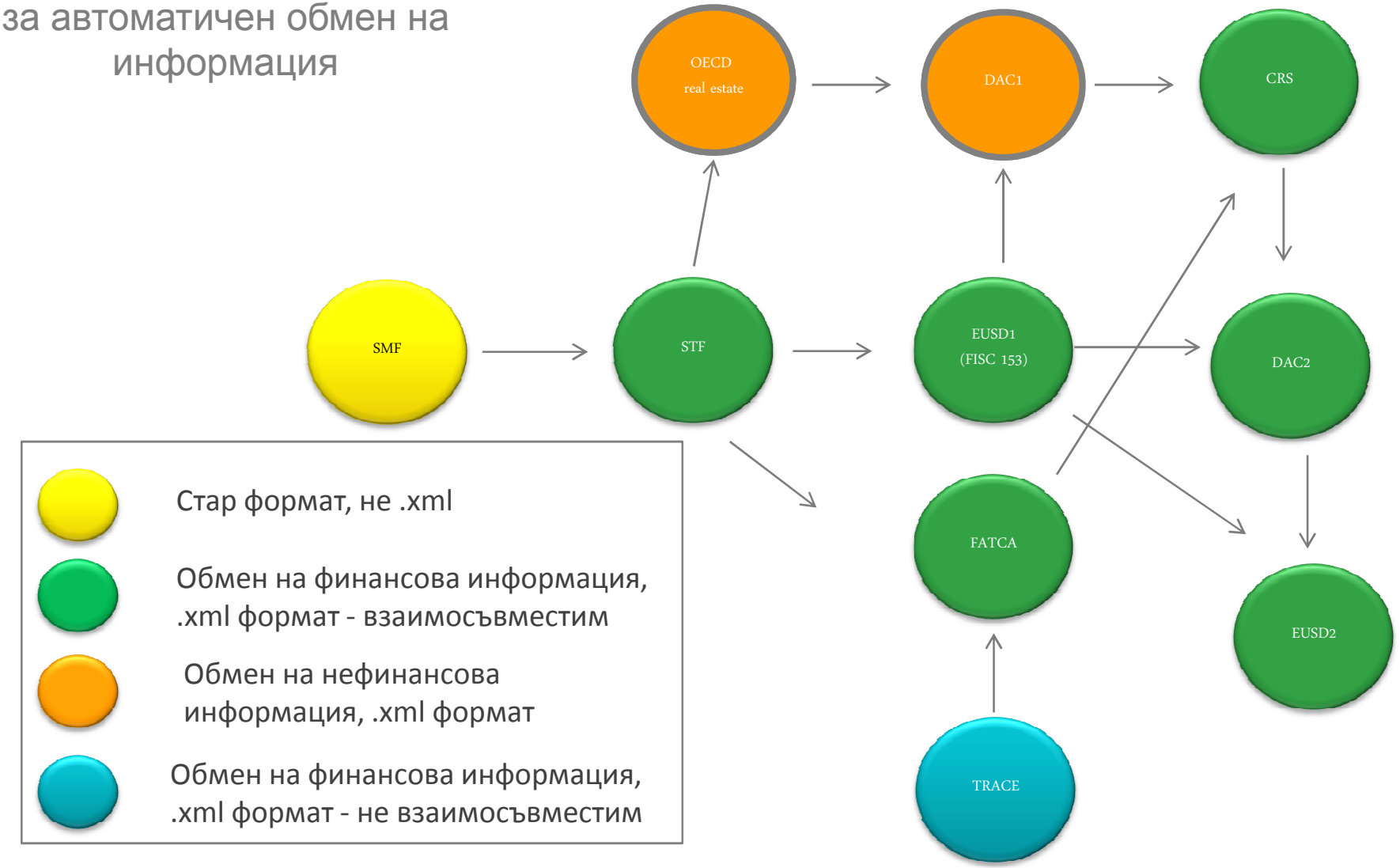

Благодарим Ви за вниманието.
Въпроси?

Иван Антонов

i.antonov@nra.bg
+359 (0) 2 98 59 3207

Светлана Стоилова

svetlana.stoilova@bg.ey.com
+ 359 (0) 2 81 77 347